

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Feladat

Egy nyári vasárnap reggelen így szólt hozzám édesanyám: „El kell mennem Borbála nénihez, hogy segítsék neki takarítani a meszelés után. Te, ugye, úgymint itthon maradsz Ugribugri mellett – hiszen beteg –, mesélhetsz neki. Ha elfogy a limonádéja, készíts neki frisslet!”

Elkedvetlenedtem. Vasárnap reggel ugyanis nagyon szerettem sétálni az ünnepélyesen csöndes erdőben, de amit ennél fontosabbnak tartottam: osztálytársam, Hetykepötyke, aki ekkoriban barátkozni próbálgatott velem, megkért az előző este, hogy segítsék neki ma délelőtt felmászni a krétabarlanghoz. Mészköbarlang az tulajdonképpen, egy nagyon meredek sziklás hegyoldalon van Törpeháza közelében. Egymagában nemigen merészkedett fel oda kistörpe. Jólesett tehát a hiúságomnak, hogy engem kért meg Hetykepötyke, segítsék. No meg magának a sziklamászásnak is örültem. És most kútba esett a mászás is, a vezetői dicsőség is.

Miután édesanyánk elment, Ugribugri úgy mosolyodott el, mint aki biztos benne, hogy tüstént teljesítem, amit kér, és oda-szólt hozzám az ágyból: „Mesélj!” Meghökkenem. Nagyon nehezemre esett volna ilyen nyugtalan lelkiállapotban mesélni. Ezt válaszoltam: „Már minden mesét ismersz.” Csodálkozva nézett rám, és láztól lassú szóval magyarázta: „Olyan mesét mesélj, amit most találsz ki.” Gyors mozdulattal leültem az ágya mellé, kezére tettem a kezemet: „Most olyant sincs kedvem mesélni, ne haragudj, öcskös!” „Nem haragszom. Az is nagyon jó, ha csak itt ülsz.”

Zördült a kertünk ajtaja. Felugrottam: „Megnézem, ki az.” Sejtettem ugyan, hogy Hetykepötyke, de hallgattam róla. Mert már előre furdalt a lelkiismeret,

amiért valószínűleg engedni fogok a rábeszélésnek, és elmegyek vele. Csakugyan ő jött. A verandán halkan elmondtam neki, hogy nem mehetek el, Ugribugri beteg, nekem most az a feladatom, hogy mellette maradjak. A „feladat” szóra gúnyosan megrándult a szája: „Ezek csak szavak, mondva csinált ürügy. Jól van, tudomásul veszem, hogy elutasítasz engem. Pedig én barátkozni akartam veled.” És úgy tett, mintha indulna. Megijedtem, hogy nem beszél rá az elmenetelre, és utánaszóltam: „Ne rohanj el! Hát te... lehetségesnek tartod, hogy elmenjek?” Nevetett: „Miért ne volna lehetséges? Tégy oda neki egy csomó képeskönyvet, és már mehetünk is. Nem egész délelőttre jössz el, csak egy órára. És Ugribugri is örülni fog, ha hozol neki néhány szép krétadarabot.” Most ismét azt éreztem: sose lehet a barátom, akiből így ömlenek az érvek feladatom teljesítése ellen. De nagyon szerettem volna elmenni, így szóltam hát: „Beszéllek Ugribugrival.”

Az öcskös azzal fogadott: „Ha el akarsz menni, miattam nem kell, hogy itthon maradj.” De olyan szomorúan nézett az ágya mellett üresen álló székekre, hogy majdnem felkiáltottam: „Dehogyan megyek el! És megpróbálok mesélni is.” Ehelyett azonban azt kérdeztem tőle: „Megígéred, hogy nem mászol ki az ágyból?” Csöndesen, még mindig az üres széket nézve felelte: „Megígérem.” Előkaptam könyveim közül a képeseket, és az ágyára tettem őket. Ekkor rám nézett: „A krétabarlangba mentek?” „Oda. De csak egy percre. Hozok neked is krétát.” Ezt felelte ugyan: „Jó lesz” – de olyan szomorúan mosolygott, hogy lehetetlen volt nem éretnem a gondolatát: „Bánom is én a krétát. Nekem az kellene, hogy

itt üljek mellettem..., és hogy..., ha talán kedved lesz rá..., mesélj is.” Gyorsan vittem még be egy bögre ivóvizet is, arra az esetre, ha elfogyna a limonádéja. Bántott közben a gondolat: akkor friss limonádét kéne készítenem – de már sodort a sietés: „Úgy el fog roppenni az az egy óra, hogy észre sem veszed. Szervusz.”

Kék bácsi, a szomszédunk, nagyon szeretett vasárnap délelőtt beülni a kertjük árnyas kis lugasába, és ott ebédig játszani a citeráján. Meglepte hát Hetykepötykét is, engem is, hogy munkára öltözve találtak, pedig szeretettük volna hallgatni egy kicsit, amint muzsikál. Hetykepötyke így szólt: „Nahát, akkor mit ácsorgunk itt? Irány a krétabarlang!”

Elértük ismét a felvéget, kiementünk a faluból, be az erdőbe. Egyszerre csak éppen a fejünk fölött hangosan és haragosan csivogni kezdett egy madárka. Megálltam, és megkerestem a tekintetemmel. Egy kis rozsdás barna ökörszem állt egy ágon, és csapkodva szárnyával, haragosan csivogott a mellette nyugodtan ülő, világosabb színű tojóra. Végül – minthogy a szidás nem használt – bele is csípett. Ekkor a tojó nyilegyenes vonalban egy bokorba röppült. Lassan és halkan széthajtottam a bokor ágait – kukucsokált mellettem Hetykepötyke is –, és megpillantottuk a gömbszerű fészket, a bejárónyílásban meg az ökörszem mama fejecskejét. Tudtuk, mi történt. Elunta a tojó a kotlást, a papa meg visszakergette. Tovább indultunk. De alig mentünk néhány lépést, megint felhangzott a dühös csivogás. A tojó megint ott ült az ágon. Hetykepötyke nevetett: „Nézd a mamát! Úgy rázogatója a fejét, mintha azt mondogatná: 'Nem megyek! Nem megyek!' Meg is értem, hogy ilyen szép időben

nincs kedve a fészekben kuksolni.” Én meg azt mondtam: „A papát nézd! Milyen felháborodott. Mert biztos benne, hogy jogosan követeli: teljesítse a feladatát.” Hetykepötyke haragosan ellenkezett: „Miért követelné jogosan?! Nem írt alá kötelezvényt a tojó, hogy kikölti a tojásokat! Na gyere, menjünk!” De nem mozdultam. Nem tudtam elhatározni, merre induljak. Ekkor azonban hirtelen elhallgattott a csivogás. A tojó nyilván ismét visszarojgott. És ez a csönd erőt adott hozzá, hogy meginduljak – hazafelé. Hetykepötyke most már dühöngött: „De hiszen te bolond vagy! Már néhány perc múlva ott lettünk volna!” De nem a dühöngése ingattott meg a hazamenetel szándékában, hanem vágyakozásom a felmászásra és a vezetői dicsőségre. Úgyhogy hamarosan ismét a krétabarlang felé loholtunk.

A hegyoldal alatt leültem a fűbe, és lépésről-lépésre végigszemléltem, kiterveztem a mászó utat. Melyik sziklába, melyik cserjébe fogunk kapaszkodni. Amikor azonban elkészültem, és már mozdultam is, hogy felálljak, megpillantottam a fű között egy hátán fekvő katicabogarat. Letéptem gyorsan egy levélkét, hogy megfordítsam vele. De ekkor észrevettem, hogy nyugtalanul jár-kele körülötte egy másik katicabogár, és szóltam Hetykepötykének: „Nézzed csak! Egy katicabogár meg fog fordítani egy másikat, aki a hátára esett.” De a járkáló katicabogár – mintha hirtelen elhatározta volna, hogy nem bajlódik a hátán fekvővel – mászni kezdett fölfelé egy fűszálon. Hetykepötyke nevetett: „Eszében sincs, hogy megfordítással piszmogjon! Nézd, milyen fürgén mászik fölfelé!” De nem sokáig nevetett. Mert felkiáltottam: „A fűszálat nézd!” A vékonyka fűszál ugyanis egyre lejjebb és lejjebb hajolt a katica súlya miatt, s mire a csúcsára ért, szépen visszatette a mászó katicát a hátán fekvő mellé. Megint mászkált körülötte nyugtalanul, aztán megint nekiiramodott, és mászott fölfelé ugyanazon a fűszálon. De a fűszálat megint lehajtotta a súlya, és az visszatette a másik

mellé. Ismét mászkált egy kicsit, aztán újból neki a fűszálnak. Hetykepötyke megint nevetett: „Jól teszi! Mert röpködni akar! Igaza van!” Most már nem hagyhattam tovább aggódni a hátán fekvőt, megfordítottam a levéllel, és rohanni kezdtem hazafelé. Loholt mellettem Hetykepötyke is, és tombolt: „Félbolond! Egészen bolond! Amikor már itt voltunk a célnál!” Megálltam, szemébe néztem: „Ha észrevennéd, hogy tévedésből mérget töltöttél a gyógyszeres kanaladba, bevennéd-e pusztán azért, mert már a szádig emelted?” És rohantam tovább. Hetykepötyke most már nem rohant velem. Szomorúgondolattal: „Erős neki a tempóm.”

Szobánkba már lassan mentem be, hátha alszik az öcskös. Nem aludt. Nézegette a képeket. A limonádés bögre üres volt, készítettem hát gyorsan frisset, aztán leültem a székre, és nevettem: „Megjött a mesélő kedvem!” Becsukta a könyvet, és rám csillogott lázas szemecskéje: „Mesélj!”

„Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy katicabogár. Az volt a neve: Domokos. Elhatározta egy reggel, hogy felmászik egy fűszál hegyére, kiterjeszti szárnyacskáit, felroppen a levegőbe, és boldogan fog röpködni az erdő fölött a napsütésben. De amikor az alkalmas fűszálat kereste, egyszerre csak egy másik katicabogár előtt találta magát. Ennek Pongrác volt a neve, a hátán feküdt, és így szólt Domokoshoz: „Jaj de jó, hogy rám találtál! Már két napja küszködöm, hogy visszaforduljak a ha-

samra, de nem bírok. Légy szíves, fordíts meg!” Domokos azonban ezt felelte: „Az hosszadalmas, unalmas munka. Majd bizonyosan rád talál másvalaki is, és megfordít. Én fel akarok mászni egy fűszálla, ki akarom terjeszteni a szárnyamat, fel akarok roppenni a levegőbe, és boldogan akarok röpködni az erdő fölött a napsütésben.” És mászni kezdett fölfelé egy fűszálon. De a fűszál – pedig neki neve sem volt – okosabb is volt, jobb is volt, mint Domokos. Amint mászott fölfelé Domokos, a fűszál hajlott, hajlott, és mire Domokos a hegyéig ért, már vissza is tette őt a földre, éppen Pongrác mellé. Domokos csodálkozott is, bosszankodott is: „Hát ez mi dolog?” És megint mászni kezdett fölfelé a fűszálon. De a fűszál újból és újból visszatette Pongrác mellé. Végül is Domokos ráeszmélt: mindaddig nem engedi elrepülni a fűszál, amíg meg nem fordította Pongrácot. Nekidurálta hát magát, tolt jobbra, tolt balra, és egyszerre csak egy fűszál tövéhez kerültek. Pongrác megkapaszkodott a fűszálban, visszafordult a lábacsáira, Domokos meg már mászott is fölfelé azon a fűszálon. Ez vastagabb fűszál volt, mint a másik, nem hajlott meg Domokos súlya alatt.”

Ekkor kinyílt az ajtó, és bejött édesanyánk: „Nincs szükség rám Borbála néninél, hazajöttem. Most már én ülök ide egy kicsit Ugribugrihoz, te meg, Mohácska, ha el akarnál menni, menj. De ha be akarod fejezni a mesét, csak folytatd.” De Ugribugri felkiáltott: „A végét már úgyis tudom! Édesanya üljön ide! Ne haragudj, Moha!” Eszembe sem volt haragudni! Kiszaladtam a kertbe, ki az ajtócskán, át az úton, be az erdőbe, és sétálgattam a vasárnap délelőtti ünnepélyes csöndben.

Ó, milyen jó is volt! Úgy éreztem magam, mintha nem is az erdő földjén, a fák törzse közt sétálgatnék, hanem mintha felmásztam volna egy jegenye csúcsára, kiterjesztettem volna a szárnyamat, felroppentem volna a levegőbe, és most az erdő lombjai fölött röpködnék a napsütésben, boldogan.